

1972 06 16

Angående förhållandena vid proviso-
riskt tältläger på Skarpnäcksfältet

Under miljövårdskonferensen den 5.6 - 16.6.1972 har en provisorisk tältförläggning varit anordnad på Skarpnäcksfältet. I förberedelsearbetet för anordnandet av denna tältförläggning deltog jag i egenskap av företrädare för barnavårdsförvaltningen. I den planering som skedde förelåg svårigheter att beräkna vilket behov av platser som skulle uppstå. En planering skedde som tog sikte på att möjliggöra förläggning av i första hand cirka 2.000 personer vid Skarpnäcksfältet.

Med anledning av de problem som kunde förväntas uppstå dels ute på Skarpnäcksfältet och dels i stadens centrala delar ansågs behov av förstärkta socialvårdsinsatser föreligga. Med anledning härav genomfördes en planering tillsammans med företrädare för socialförvaltningen och nykterhetsförvaltningen. Således upprättades ett schema för tjänstgöring av ett relativt betydande antal socialarbetare som utöver sin ordinarie tjänstgöring skulle delta i detta speciella arbete. För barnavårdsnämndens del engagerades ett tjugotal personer som förklarade sig villiga att delta i ett sådant arbete. Nykterhetsnämnden och framförallt socialnämnden hade möjligheter att ställa upp med ett betydligt större antal befattningshavare. Härigenom möjliggjordes att socialvårdspersonal kunde tjänstgöra på Skarpnäcksfältet i princip från kl. 18.00 - 02.00 samt på lör- och söndagar i princip från kl. 12.00. Dessutom skulle extra personal också tjänstgöra med uppsökande arbete i City. Särskild jourcentral upprättades vid Ungdomsslussen vilken i princip har varit öppen hela dygnet.

Redan de första dagarna av miljövårdskonferensen stod det klart att de farhågor som hysts beträffande speciella problem i anslutning till konferensen var betydligt överdrivna. Problemen i centrala delarna av staden var inte större än normalt. Med anledning härav ansågs det obefogat med den personalinsats som planerats. Efter några dagar minskades därför patrulleringarna i City in. Jourverksamheten vid Ungdomsslussen har däremot varit öppen hela tiden och vid Skarpnäcksfältet har verksamheten bedrivits enligt planerna.

I stort har de socialarbetare som tjänstgjort på Skarpnäcksfältet ansett förhållandena där lugna och några större problem har inte förekommit.

Socialvårdspersonalen har haft anledning att vid några tillfällen medverka till att narkotikapåverkade ungdomar erhållit vård. Vid något tillfälle har också ett minderårigt barn omhändertagits och förts till barnhem.

./.

Beträffande de närmare förhållandena vid Skarpnäcksfältet hänvisas till bifogade rapport från de som närmast varit ansvariga för här aktuella socialvårdsinsatser.

I en anmälan till barnavårdsdirektören har kriminalinspektör K.G. Malmqvist uppgivit att förhållandena vid Skarpnäcksfältet skulle vara helt otillfredsställande. Således uppges i anmälan att narkotikamissbruk skulle förekomma samt att han iakttagit att otukt med minderåriga förekommit. Omedelbart som denna anmälan inkom hade jag kontakt med de som närmast svarade för socialvårdsarbetet vid Skarpnäcksfältet. Socialinspektör Albin Nordman, som från barnavårdsnämndens sida varit engagerad för ledningen av denna verksamhet företog därvid under några kvällar besök vid Skarpnäcksfältet och kunde inte iaktta några problem av den karaktär som uppgivits i kriminalinspektör Malmqvists anmälan. Väl kan konstateras att vissa problem förekommit och att besök vid Skarpnäcksfältet också förekommit av relativt unga ungdomar från framförallt de omkringliggande stadsdelarna. Några exceptionella problem i här berört avseende har dock inte ansetts föreligga.

Kriminalinspektörens anmälan synes även gälla förhållanden som i första hand borde föranlett ingripande från polisens sida eftersom där uppgivits att brottslig verksamhet skulle förekomma. Några sådana ingripanden synes ej ha skett.

Sammanfattningsvis kan sägas att det ur socialvårdens synpunkter inte förekommit några allvarigare problem beträffande förhållandena vid Skarpnäcksfältet. Den socialvårdspersonal som arbetat ute på Skarpnäcksfältet har haft tillfälle att under hela tiden observera förhållandena och också vidtagit de åtgärder som ansetts påkallade.

Ivan Magnusson

P.M.

ang. socialvårdens extra beredskap under miljövårdskonferenserna i Stockholm under juni 1972.

BAKGRUND

Miljövårdskonferenserna i Stockholm under tiden 5 - 16 juni väntades locka ett mycket stort antal in- och utländska besökare till Stockholm. Bedömningarna av tillströmningen skiftade starkt, från ett par tusen personer till 100.000-tals. Olika rykten var i omlopp om att bland besökarna också skulle finnas talrika representanter för olika grupper, som aktivt verkade för andra samhälls- och levnadsformer än de här gängse och att stora problem därför kunde förutses ifråga om ordning, inkvartering, förplägnad, akuta vårdbehov etc.

Bland de åtgärder, som vidtogs för att möta den väntade tillströmningen blev tältplatsen på Skarpnäcks flygfältet kanske mest uppmärksammat. Under ledning av organisationsdirektör Tellemar och under samverkan mellan en rad statliga och kommunala myndigheter anordnades på flygfältet ett tältläger med inkvarteringsmöjligheter och sanitära installationer för upp till 4.000 personer. Under förberedelserna för tältlägret förutsattes att även socialvården skulle ställa resurser till förfogande inte bara vid själva tältplatsen utan även för en större beredskap omfattande hela staden. Vid ett sammanträde på Skarpnäcks flygfält den 30 maj kunde också från socialvårdens sida lämnas en redogörelse för en skisserad beredskapsplan.

BEREDSKAPENS ORGANISATION

I beredskapen deltog barnavårds- social- och nykterhetsvårdsförvaltningarna. Ledningen för beredskapen inordnades under barnavårdsförvaltningen och då närmast under direktören för sociala avdelningen. Det ansågs nämligen att under en eventuell tillströmning av tillfälliga besökare i staden tyngpunkten i socialvårdens ansvar för dessa låg på ansvaret för barn och ungdom. Vid vardera förvaltning utsågs en kontaktperson för att närmare gemensamt organisera, följa och bedöma de insatta åtgärderna och att vid varje tillfälle anpassa dem efter rådande behov.

Beredskapen byggde på en kraftig utökning av de personella resurserna för uppsökande verksamhet. För att åstadkomma denna tillfälliga utökning tillfrågades socialarbetarna vid de tre förvaltningarna om de ställde sig till

förfogande frivilligt för tjänstgöring i uppsökande verksamhet på kvällar och nätter samt lördagar och söndagar. Från de tre förvaltningarna inkom sammanlagt ett 100-tal anmälningar. På grundval av dessa anmälningar upprättades tjänstgöringsscheman för tiden 4 - 22 juni med målsättningen att en centralt placerad samordningsgrupp skulle förfoga över tre rörliga patruller utöver personal för telefontjänst samt att till en början en patrull skulle finnas på Skarpnäcks flygfält. Patrullen på flygfältet disponerade en husvagn med telefon. Själva stommen i beredskapsstyrkan utgjordes av den ordinarie personalen vid Ungdomsslussen, dit också sambandscentralen förlades. Beredskapen påbörjades söndagen den 4 juni, dagen före miljökonferensernas början.

UNDERHANDSÅTGÄRDER

Kontaktmännen från de tre förvaltningarna sammanträffade minst var 3:e dag för en lägesbedömning. Redan vid en sammankomst måndagen den 5 juni ansågs situationen på grundval av de rapporter som inkommit från patrullerna som så lugnt att beredskapsstyrkan vid den centrala gruppen kunde minskas till en rörlig patrull. Vid flygfältet behölls styrkan oförändrad, trots att endast något 100-tal personer flyttat in i tälten.

Den minskade beredskapen bedömdes kunna fortsätta hela första veckan och ifråga om den centrala gruppen även andra veckan. På tältplatsen ökade inflyttningen sakta för att i mitten av andra veckan uppgår till mellan 400 - 500 boende i tälten, tillfälliga besökare oräknade. Då förutsättningar för vissa problem också iakttagits utökades därför styrkan vid flygfältet till tre socialarbetare. Vid en hittills sista bedömning av läget 16 juni förstärktes flygfältsstyrkan med ytterligare en socialarbetare, då själva avslutningen och brytningen av lägret under helgen kunde förutses medföra en del problem. Den centrala gruppen utökades inte.

ÖVRIG BEREDSKAP

Utom den extra beredskap, som anordnats av de tre socialförvaltningarna gemensamt har det en särskilt grupp för uppsökande verksamhet fungerat med förstärkt personal. Gruppen ingår i personalstyrkan vid den av socialnämnden och nykterhetsnämnden drivna byrån för bostadslösa ungar och har som sagt under konferensveckorna varit förstärkt och delvis arbetat jämsides med den extra beredskapspersonalen från de tre förvaltningarna. En särskild fördel har varit att ungarbyråns grupp fungerat även på dagtid.

Socialförvaltningen har härutöver också säkerställt en viss personalreserv för att vid behov kunna förstärka utsatta avdelningar inom socialbyråorganisationen. Denna reserv har hittills ej behövt anlitas.

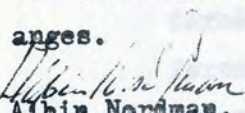
PRELIMINÄR UTVÄRDERING (16/6)

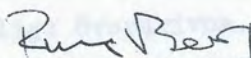
Den betydande personalstyrka som i inledningsskedet fanns disponibel befanns snart vara överdimensionerad. Befarade problem och svårigheter på grund av miljökonferenserna, i varje fall sådana som berörd socialvården, har knappast förekommit. I centrala delarna av staden liksom i vissa förorter, kända för besvärliga ungdomsproblem har förhållandena bedömts som lugnare än vanligt. En av förklaringarna kan vara att de många konkurrerande konferenserna och demonstrationerna kanaliserat en del aktivitet, som eljest kunna ta sig mer oroande uttryck. En annan mer uppenbar förklaring är dock att tältplatsen vid Skarpnäck efter hand dragit till sig en del ungdomar, som eljest uppmärksammats av barnavårdsnämnden i andra stadsdelar för harschrötning, ~~idrotts-~~ sniffning m.m. Även om en viss koncentration av sådan problemungdom utan tvivel iakttagits på tältplatsen har förhållandena där i stort inte varit sådana, som de beskrivits i en del tidningsartiklar, där sexorgier med minderåriga och narkotikamissbruk framstälts som dominerande och iögonfallande sysselsättningar. Huvudintrycket från tältlägret har väl i stället varit ~~enligt~~ ett lejt och på det hela taget fridsamt vegeterande ställniv efter modell av det liv, som levs av den amerikanska Hog Farm-gruppen. Vid bedömningen av de mörkare inslagen bör man ta hänsyn till det ökade lugnet i andra stadsdelar och till stängningen av Banla Bro och Alltinget.

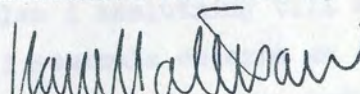
Från och med lördagen ^{17/6/} skall tältlägret brytas upp. Hela lägret skall enligt uppgift från idrottsförvaltningen vara avlägsnat måndagen den 19 juni. Från och med sistnämnda datum beräknas de tre socialförvaltningarnas extra beredskap bli obehövlig. Samarbetet, som kan ses som en mindre förövning inför integrationen, har varit utomordentligt.

KOSTNADERNA

Kostnaderna kommer till största delen att utgöras av ersättning för övertidsarbete för deltagande socialarbetare. Personalnämnden har underhand samtyckt till att sedvanlig övertidsersättning skall utgå efter det att preliminärt ett schablenarbode på 27 kronor per timme diskuterats. Kostnaden kan ännu ej anges.

Albin Nordman, BvN

Rune Berg, SeN

Hans Mattsson, NN